

*Щокін Р. Г.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Інституту права імені князя Володимира Великого
Міжрегіональної академії управління персоналом*

СУТНІСТЬ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Анотація. Проаналізовано наявні підходи до визначення поняття «недобросовісна конкуренція»; викладено бачення автора суті недобросовісної конкуренції. Проналізована юридична відповідальність за порушення законодавства України про економічну конкуренцію.

Ключові слова: недобросовісна конкуренція, господарське законодавство, конкуренція, економіка, підприємництво.

Постановка проблеми. Питання захисту конкуренції є досить актуальним на сучасному етапі розвитку економіки України. Це пояснюється тим, що, з одного боку, в Україні швидкими темпами розвиваються різноманітні форми підприємництва, які призводять до загострення конкурентних відносин, що самі по собі навряд чи можуть розвиватись в цивілізованому руслі, а з іншого боку, в Україні майже повністю відсутня культура підприємництва, наявна в інших країнах. Крім того, питання боротьби з недобросовісною конкуренцією набуває нового, більш широкого змісту в контексті глобалізації та інтеграції України в європейську економіку.

Це підтверджується тим, що підприємницька діяльність здійснюється з метою одержання прибутку, і це обґрунтовує прагнення підприємця до пошуку оптимальних економічних рішень для того, щоб вироблені ним товари і послуги користувалися попитом у споживачів. Оскільки в умовах ринку до описаної ситуації прагне кожний суб'єкт підприємницької діяльності, великий прибуток одержить той, хто зробить свій товар конкурентноздатним. У цьому розумінні конкуренція завжди є необхідною умовою підприємницької діяльності в суспільстві, а отже, і ринкової економіки, заснованої на товарному виробництві й обміні.

Однак змагальність у середовищі суб'єктів підприємницької діяльності за споживчий попит на ринку може здійснюватись як добросовісно, на чесних звичаях ділового обороту, так і такими методами суперництва, що завдають шкоди підприємцям, споживачам і суспільству загалом. У цьому разі йдеться про недобросовісну конкуренцію – явище небажане для української держави в період побудови ринкових відносин, що відповідають світовим стандартам.

За законодавством України недобросовісну конкуренцію можна визначити, як порушення правил поведінки, які склалися, широко застосовуються у підприємстві та визнаються підприємцями як обов'язкові ділові норми, що завдає шкоди відносинам добросовісної конкуренції і свободи у підприємницькій діяльності.

Антимонопольний комітет України визнає недобросовісну конкуренцією нечесні дії підприємця, що спрямовані на усунення чи обмеження конкуренції на ринку через використання чужої ділової репутації, створення перешкод конкуренту та досягнення неправомірних переваг у конкуренції на ринку, неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто відзначити, що питання захисту економічної конкуренції є актуальною проблемою для господарського і конкурентного права. Вивченню правових проблем захисту добросовісної конкуренції присвячені праці багатьох українських та зарубіжних дослідників: О. В. Безуха, А. С. Васильєва, К. Дж. Веркмана, В. В. Галкіна, Д-Дж. Галлігана, І. П. Голосніченка, С. А. Горленко, І. І. Дахна, В. Н. Дементьєва, А. В. Дерінгера, В. А. Дозорцева, О. Л. Завади, Л. Б. Коваль, С. К. Козлова, Н. М. Корчак, О. О. Костусєва, О. Б. Кузнєцової, С. А. Кузьміної, В. К. Мамутова, О. І. Мельниченка, І. Т. Нойффера, М. Г. Орешкіна, О. А. Підпригори, О. П. Рябченко, Н. О. Санахметової, А. О. Селіванов, М. М. Тищенко, Ю. О. Тихомирова, К. Ю. Тотьєва.

При цьому варто зазначити, що за останні роки інтерес до даного питання значною мірою зріс, що пов'язано не лише із включенням до Цивільного кодексу України статті 13 [1], але і з відсутністю єдиного погляду на розуміння поняття «зловживання правом», «добросовісна конкуренція», «недобросовісна конкуренція».

Мета статті – визначення сутності недобросовісної конкуренції, визначення поняття та дослідження юридичної відповідальності за порушення антимонопольного законодавства України в даній сфері.

Виклад основного матеріалу. Як законодавство, так і практика, визначаючи поняття недобросовісної конкуренції, розуміють під нею таку конкуренцію, яка «суперечить приватним звичаям у сфері промисловості і торгівлі» (ст. 10-bis Паризької конвенції) [2].

Це визначення, яке можна охарактеризувати найбільш загальним, уточнюється і конкретизується у національних законодавчих актах різних країн, наприклад, в країнах германської системи права, з точки зору загальних засад цивільного права, таких як «добросовісність», «розумність», «звичаї ділового обороту», «добрі звичаї».

Поняття добросовісності є визначальним не тільки для господарсько-правового регулювання, а й для інституту захисту від недобросовісної конкуренції. Варто відзначити, що добросовісна конкуренція є передумовою розвитку не тільки конкурентного середовища, а й держави в цілому. З огляду на це вважаємо, що критерієм розмежування добросовісної і недобросовісної конкуренції є методи і способи, що використовуються конкурентами. При недобросовісній конкуренції правила конкурентної «гри», що ведуть суб'єктів господарювання до перемоги або поразки, цілком протилежні тим, що діють при добросовісній конкуренції.

Добросовісна конкуренція означає використання в якості основних засобів впливу суб'єкта господарювання на споживача новизни товару і його відповідності інтересу споживача, якості, ціни і доступності, ступеня універсальності, зовнішнього вигляду товару, упакування тощо. Недобросовісна конкуренція означає використання в якості таких засобів впливу

неповне і (або) неточне інформування споживачів, уведення їх у оману й обман шляхом порушення в конкуренції правил, торгових та інших чесних звичаїв підприємницької діяльності [3, с. 41].

На відміну від добросовісних конкурентів, які на основі раціонального, розумно обґрунтованого господарювання намагаються затрачати на одиницю продукції менше ресурсів і створювати товари за більш низькою індивідуальною ціною, у підсумку одержуючи додатковий прибуток, недобросовісні конкуренти прагнуть досягти тієї ж мети через нечесні правила «гри» на ринку. Недобросовісних конкурентів також відрізняє від добросовісних суб'єктів господарювання і те, що вони, як правило, не винаходять і не впроваджують новинки техніки і технології, не знаходять більш ефективні форми організації праці і виробництва, способи ощадливого використання ресурсів, а намагаються протиставити зазначеним досягненням конкурентів порушення законодавства і чесних звичаїв.

На відміну від добросовісної конкуренції, недобросовісна конкуренція не може грати позитивну роль, вона перешкоджає затвердженню суспільно нормальних умов виробництва й обігу, усьому новому і провідному. При цьому перемагають не ті, хто спирається на технічні, організаційні й економічні досягнення, а ті, що використовують нечесні правила «гри» у конкуренції. Таким чином, такі суб'єкти підприємництва не усуваються з ринку, а затверджуються на ньому в результаті порушення правил конкуренції [4].

Недобросовісна конкуренція виявляє не ініціативних підприємців, що виявляють сміливе новаторство, прокладають шлях до економічного прогресу і зростання доходів, а тих, що порушують законодавство і звичай ділового обігу в сфері господарювання.

На відміну від добросовісної конкуренції, що працює на користь споживачів, допомагаючи підтримувати низькі ціни, високу якість продукції і пропозиції споживачам більшої свободи вибору, недобросовісна конкуренція заподіює шкоду споживачам, у т. ч. вводить їх в оману.

Таким чином, недобросовісній конкуренції не властива роль рушійної сили розвитку економіки, головної ознаки ринкової економіки, що містить у собі стимули для науково-технічного прогресу.

Не новаторське застосування нової техніки і технології, що забезпечують зниження витрат виробництва, створюють суб'єктам господарювання значні переваги перед конкурентами на тому ж ринку, а використання нечесних прийомів і способів конкурентної боротьби призводить до перемоги недобросовісних конкурентів на ринку.

Якщо в умовах добросовісної конкуренції перемагає той, хто створює високоякісну продукцію при найменших витратах виробництва завдяки використанню науково-технічних досягнень, передової організації праці, то при недобросовісній конкуренції ці досягнення не мають значення, оскільки перемагати може і той суб'єкт господарювання, що не досяг таких позицій.

Тому на відміну від добросовісної конкуренції, що приносить користь суспільству через стимулювання економії матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, спонукає постійно обновляти асортимент продукції, використовувати досягнення науково-технічного прогресу, недобросовісна конкуренція, навпаки, наносить шкоду державним і суспільним інтересам.

На нашу думку, недобросовісну конкуренцію слід розглядати в якості зловживання суб'єктами господарювання правом на конкуренцію. Це – дії суб'єктів, що вчиняються в рамках належного їм права на конкуренцію, але з порушенням його меж. При цьому дії суб'єкта господарювання формально опираються на

належне йому право, але при конкретній його реалізації вони набувають такої форми і характеру, що це призводить до порушення прав і охоронюваних законом інтересів інших осіб. У цих випадках право на конкуренцію здійснюється в протиріччі з його призначенням [5, с. 34].

Загальне поняття недобросовісної конкуренції міститься в Паризькій конвенції про охорону промислової власності. Відповідно до пункту 2 статті 10-bis Конвенції «актом недобросовісної конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових і торговельних справах». Приклади конкретних актів недобросовісної конкуренції містяться у пункті 3 статті 10-bis Конвенції, при цьому їх перелік не є вичерпним [2].

Варто зазначити, що відповідно до статті 10-ter Паризької конвенції уряди всіх держав, що підписали зазначену Конвенцію, зобов'язані забезпечити адміністративний і судовий захист прав суб'єктів господарювання і громадян від проявів недобросовісної конкуренції. Тобто, якщо підприємець не може отримати належного захисту в межах національної системи захисту від недобросовісної конкуренції, він має право звернутися за захистом своїх прав до міжнародно-правових інституцій, як з позовом про визнання факту правопорушення, так і з позовом до державних органів, що не забезпечили ефективний захист його прав.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» [6] та ч.1 ст.32 Господарського кодексу (надалі – ГК) України: «недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності» [7].

Таким чином, особа, що вчиняє дії у конкуренції, реалізує своє право і міру власної свободи, що визначені в ст. 3 та 6 ЦК України [1]. При цьому свобода підприємництва, закріплена ст. 42 Конституції України [8], ст. 6 Цивільного кодексу (надалі – ЦК) України та ст. 42 ГК України, не є безмежною. Вона обмежується правами і свободами інших учасників конкурентного змагання. Основне з яких є право на вільну та добросовісну конкуренцію. Проте прагнення до перемоги в конкурентній боротьбі призводить до застосування нечесних та недобросовісних методів конкурентної боротьби або до формально правомірних, але недобросовісних дій, тобто, до зловживання правом.

Як свідчить практика, застосування чинного законодавства в діяльності Антимонопольного комітету України все частіше зустрічаються випадки, коли дію, що має ознаки декількох проявів недобросовісної конкуренції, неможливо кваліфікувати однозначно (не вистачає всіх елементів конкретного складу правопорушення), або має місце зовсім «нове» порушення, яке не охоплюється чинним законодавством. За таких умов доцільно застосовувати положення статті 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», тобто, шляхом посилань на те, що відповідна поведінка «порушує торгові та інші чесні звичаї у підприємницькій діяльності» припиняти її. У цьому разі саме загальна заборона, що міститься у ст. 1 Закону та ст. 13 ЦК України, дозволяє належним чином захистити права суб'єктів господарювання. Посилання на звичай ділового обороту, добропорядність, розумність, справедливість при встановленні заборони недобросовісної конкуренції в ст. 13 ЦК України визначають межі правомірної поведінки учасників конкурентних правовідносин [1].

Проте визначення поняття «недобросовісна конкуренція» за допомогою звертання до торгових та інших чесних звичаїв у підприємстві створює можливість суб'єктивного тлумачення зазначених норм. В чинному законодавстві немає визначення таких понять, як «торгові та інші чесні звичаї у під-

приємницької діяльності». Проте в діловій та судовій практиці є прагнення до встановлення чіткого змісту дій та правових норм, щоб звинувачення не мало суб'єктивного змісту, а компетентні органи мали можливість оголошувати неприпустимими певні дії, які з об'єктивних причин не відповідають духу чесної виваженої конкуренції.

Привертає увагу і той факт, що з розвитком конкурентних відносин, законодавець відмовився від обмеженого тлумачення поняття недобросовісної конкуренції, що містилося в ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» до внесення змін та доповнень від 18 грудня 2008 року. З огляду на невизначеність у конкурентному законодавстві терміну «правила» та його багатозначність у лексикографічних джерелах (словниках) [6], ознаки поняття недобросовісної конкуренції приводиться у відповідність до визначення «акта недобросовісної конкуренції», що міститься у статті 10-bis Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року [2]. Уточнення в частині другій ознак недобросовісної конкуренції, як дій саме «у конкуренції» не лише узгоджує положення частин першої та другої цієї статті, але й сприяє правильному застосуванню норм матеріального права, що містяться у главах 2-4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». При цьому необхідно враховувати, що зовсім не обов'язково, щоб суб'єкт господарювання, який чинить протиправні «дії у конкуренції», та особа, права якої порушені такими діями, здійснювали господарську діяльність на одному товарному ринку, тобто, щоб задіяні товари і послуги були взаємозамінними або конкуруючими.

Ст. 42 Конституції України закріпила захист конкуренції, як принцип. Зокрема, у ч. 3 вказаної статті зазначено, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Крім того, не допускаються зловживання монополією становленням на ринку і неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Виключно законами визначаються і правила конкуренції та норми антимонопольного законодавства (п. 8 ч. 1 ст. 92 Конституції України) [1].

Отже, відповідно до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 р. зі змінами від 18 грудня 2008 р. недобросовісною конкуренцією вважаються дії у конкуренції, зокрема неправомірне використання репутації суб'єкта господарювання; створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції; неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці [6].

Конкретний перелік дій, які можуть характеризуватися, як недобросовісна конкуренція, в законодавстві України невичерпний. Вітчизняні нормативні акти містять також їх уточнюючу кваліфікацію, що є вимогою практики. Серед дій, пов'язаних із дискредитацією конкурента та досягненням в результаті цього неправомірних переваг у конкуренції, названо наступні:

- дискредитація конкурента;
- купівля-продаж товарів, виконання робіт, надання послуг із примусовим асортиментом;
- порівняльна реклама;
- схилення до бойкоту господарюючого суб'єкта (підприємця);
- схилення господарюючого суб'єкта (підприємця) до розірвання договору з конкурентом;
- схилення постачальника до дискримінації покупця (замовника);
- підкуп працівника постачальника;
- досягнення неправомірних переваг у конкуренції, що означає різноманітні форми нечесної конкурентної боротьби.

Значна кількість актів недобросовісної конкуренції пов'язана з порушенням прав на об'єкти інтелектуальної власності, такі як: торгові марки, винаходи, корисні моделі, промислові зразки тощо. Серед них:

- копіювання зовнішнього вигляду виробу;
- неправомірне використання товару іншого виробника;
- неправомірне використання чужих рекламних матеріалів, позначень, упаковки тощо.

Вважається, що економічна свобода господарюючих суб'єктів може бути ефективно забезпечена тільки за допомогою цілого комплексу дій з профілактики недобросовісної конкуренції і активної боротьби з нею. Ділова репутація і власний комерційний досвід потребують постійної уваги і надійного захисту.

Основними органами, які покликані надавати такий захист, є суди України, Антимонопольний комітет, правоохоронні органи держави та інші.

Розглядаючи інститут недобросовісної конкуренції слід зазначити про юридичну відповідальність. Згідно зі ст. 37 ГК України вчинення дій, визначених як недобросовісна конкуренція, зумовлює адміністративну, цивільну чи кримінальну відповідальність винних осіб суб'єктів господарювання у випадках, передбачених законом [7].

Правомірні відносини у сфері економічних відносин і захист конкуренції забезпечуються різними засобами, у тому числі юридичною відповідальністю. Як відомо, юридична відповідальність є заходом державного примусу і осудження, що застосовується за здійснення правопорушення і пов'язаний з покладанням на винну особу обов'язку витерпіти несприятливі наслідки особистого і майнового характеру.

Підставою для відповідальності конкретної особи є вчинення нею правопорушення. Розрізняють кілька умов виникнення відповідальності. Насамперед це вимога так званої конкурентної ситуації. Іншими словами, відмінність недобросовісної конкуренції від цивільного делікту полягає в тому, що така конкуренція припускає наявність акта конкуренції. Для позову про припинення недобросовісної конкуренції визначальним є факт, що сторони перебувають у конкурентних відносинах, а недозволена діяльність має конкурентну мету. Отже, у конкурентній ситуації визначальними є конкурентні відносини підприємців, що мають на ринку однакове коло клієнтів, є суперниками у сфері підприємництва і пропонують на ринок ідентичні чи подібні товари (послуги). Разом з тим не потребується повний збіг сфер діяльності конкуруючих підприємців. Для визнання правопорушення достатньо часткового збігу сфер [9, с. 147-148].

Залежно від органу, що поклав відповідальність на правопорушника, розрізняють відповідальність, що накладається:

- органом виконавчої влади (Антимонопольним комітетом України і його територіальними відділеннями);
- судом.

Зазначений поділ на види здійснюється на основі різного порядку (процесу) накладення стягнення, а також розбіжностей правових сфер захисту відповідними органами і їх компетенції. Домінуюче положення має суд, оскільки тільки суд може притягти особу до кримінальної відповідальності, а також скасувати рішення антимонопольного органу.

За суб'єктивним складом, а практично залежно від «ваги» (розміру у грошовому еквіваленті) юридичної відповідальності й кількості загальногалузевих видів юридичної відповідальності, що можуть бути застосовані до правопорушника, розрізняють юридичну відповідальність юридичних осіб і громадян-підприємців.

Якщо до адміністративної відповідальності залучається особа, що безпосередньо не бере участі в конкурентних відносинах,

то обов'язковим є чітке встановлення в кожному конкретному випадку причинного зв'язку між її діями і сприятливими наслідками, що настають для третіх осіб, тобто чи був громадянин, власне кажучи, виконавцем волі одного з конкуруючих суб'єктів. Однак для цього необхідно встановити, чи усвідомлював він неправомірний характер своїх дій (був намір чи необережність) і чи домовлявся з конкурентом. У противному разі до відповідальності залучається «опосередкований», недобросовісний конкурент, що намагається завуалювати неправомірні дії за допомогою актів волевиявлення іншої особи. Якщо ж громадянин діяв без попередньої домовленості з конкурентом, то останній не підпадає під юридичну відповідальність [10, с. 11].

За здійснення дій, визнаних недобросовісною конкуренцією, законодавством передбачені санкції, що залежать від галузевої належності.

Кримінальна відповідальність передбачена за злочини, що порушують вимоги законодавства про збереження комерційної таємниці. Згідно зі ст. 231 Кримінального кодексу України умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності, караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років [11].

Цивільно-правовою санкцією за недобросовісну конкуренцію є відшкодування збитку. Збиток, заподіяний внаслідок здійснення дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція, підлягає відшкодуванню за позовами заінтересованих осіб у порядку, визначеному цивільним законодавством України (ст. 24 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції») [6].

Крім зазначених санкцій галузевої належності ст. 25 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», передбачені дві спеціальні санкції за окремі види правопорушень, визнаних недобросовісною конкуренцією, зокрема вилучення товарів з неправомірно використаним позначенням і копій виробів іншого суб'єкта господарювання. Ця санкція застосовується в разі встановлення факту неправомірного використання чужих позначень, рекламних матеріалів і упакування (ст. 4 Закону) або копіювання виробів (ст. 6 Закону). Ця санкція означає безоплатне вилучення, у тому числі зі зворотання, товарів, що стали предметом недобросовісної конкуренції. Особливість цієї санкції полягає в її застосуванні не тільки за два види правопорушень, а й тоді, коли можливість і плутання з діяльністю іншого суб'єкта господарювання не може бути усунута в інший спосіб.

Висновки. Підводячи підсумки, можна зробити такі висновки: поняття недобросовісної конкуренції з'явилося в Україні в результаті розвитку ринкової економіки і ґрунтувалось на глибоких дослідженнях законодавства і практики багатьох держав, для яких поняття недобросовісної конкуренції відоме з XIX ст. В результаті під недобросовісною конкуренцією розуміються в Україні будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності. Разом з тим слід розрізняти недобросовісну конкуренцію і дії, що призводять до монопольного становища на ринку, що є усталеною практикою в інших державах. В Україні ці поняття складають основу двох інститутів, які у поєднанні регулюють відносини в сфері конкуренції.

Отже, аналізуючи норми конкурентного законодавства, неможливо не підкреслити їх комплексний характер. Конкурентне законодавство України містить норми, категорії та інститути де-

кількох галузей права, які регулюють різні за своїм змістом відносини, з використанням норм матеріального та процесуального права. Особливістю конкурентного законодавства є поєднання творчої, стимулюючої та регуляторної функції, завдяки наявності у законодавстві усього комплексу регуляторних, охоронних та спеціалізованих норм. Конкурентне законодавство виступає як засіб примирення і взаємодії між державою та приватним сектором економіки. Комплексність конкурентного законодавства, баланс між саморегулюванням та державним регулюванням, що характерні для конкурентного законодавства, можуть стати основою ефективної системи правового регулювання у сучасній економіці. Створення єдиної внутрішньо узгодженої системи регулювання добросовісних конкурентних відносин є сьогодні необхідною умовою ефективного функціонування і розвитку ринкової економіки в Україні. Вдосконалення правового регулювання конкурентних відносин спрямовано не на витіснення ринкових регулюючих механізмів, які вже створені та діють, а на їх підтримку, доповнення і зміцнення.

Література:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. : набула чинності для України 25.12.1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_123.
3. Семенов Ю. Правове регулювання обмеження монополізму / Ю. Семенов // Юридичний журнал. – 2003. – № 11 (17). – С. 40-44.
4. Завада О. Л. Перспективи розвитку конкурентного законодавства. Доповідь на міжнародній конференції. – Київ, 1997. – 8-9 липня.
5. Мельниченко О. І. Інструменти конкурентної політики. // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України 2003. – № 3. – С. 34.
6. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 36. – Ст. 164.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18. – № 19-20. – № 21-22. – Ст. 144.
8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
9. Панченко М. Добросовісність розумність справедливості – правові засади цивільного права України // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 12. – С. 147-149.
10. Журик Ю. Поняття та види недобросовісних дій у конкуренції // Підприємництво, господарство і право. – 2000. – Вип. 2. – С. 11.
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

Щокин Р. Г. Сущность недобросовестной конкуренции по хозяйственным законодательством Украины

Аннотация. Проанализированы имеющиеся подходы к определению понятия «недобросовестная конкуренция»; изложено видение автора сути недобросовестной конкуренции. Проанализирована юридическая ответственность за нарушение законодательства Украины об экономической конкуренции.

Ключевые слова: недобросовестная конкуренция, хозяйственное законодательство, конкуренция, экономика, предпринимательство.

Schokin R. The essence of unfair competition on economic legislation of Ukraine

Summary. Analyzed the existing approaches to the definition of „unfair competition”; sets out a vision of the author essentially unfair competition. Pronalizovana legal responsibility for violation of legislation on economic competition.

Key words: unfair competition, commercial law, competition, economics, entrepreneurship.